

55-GIỚI Ở TRONG QUÂN TRẠI QUÁ HẠN

Khi Phật an trú tại thành Xá-vệ, nói rộng như trên. Bấy giờ, tại nước Kiều-tát-la có viên đại thần dòng dõi Sát-lợi tên Di ni làm phản không tuân phục triều đình. Do đó, vua Ba-tư-nặc bèn sai viên đại thần Đạt đa thống lãnh bốn binh chủng đến đó chinh phạt. Lúc ấy người đi chinh phạt là Đạt đa sai người đến bạch với Thế Tôn: “Nay con sắp xuất chinh, xin Thế Tôn sai các Tỳ-kheo vì con thuyết diệu pháp”. Thế rồi, Phật nói với A-nan: “Ông hãy đến trong quân đội vì người đi chinh phạt là Đạt đa thuyết pháp”. A-nan liền đến đó. Viên đại thần bèn sửa soạn các thức cúng dường. Bấy giờ, nhóm sáu Tỳ-kheo biết nhà vua sửa soạn các thức cúng dường cho A-nan, liền đến trong quân trại. Khi ăn xong, họ đến chỗ quân lính tập trận để xem. Nếu thấy không điều luyện thì chê bai: “Các người dạy người ta cưỡi voi giống như cưỡi heo, thật là phí lương thực của vua, đem đội quân thế này xông trận thì chắc chắn bị mất mạng, mà còn mất voi của vua nữa”. Nếu họ thấy quân lính thiện chiến thì ca ngợi: “Cưỡi voi thật thiện nghệ, mà cầm kích rất đặc thế, lại hiểu rõ đấu pháp tả hữu lui tới, xứng đáng ăn lộc của vua. Nếu xua đội quân này xông trận thì có thể giữ được thân mình mà voi cũng không bị mất”.

Khi họ xem quân lính cưỡi ngựa, nếu thấy không điều luyện, liền chê bai: “Các người dạy người cưỡi ngựa giống như cưỡi lừa, thật là phí lương thực của vua. Nếu dùng đội quân này xông trận thì chắc chắn mất mạng mà còn mất ngựa của vua nữa”. Nếu họ thấy thiện chiến thì liền ca ngợi: “Các người cưỡi ngựa rất thiện nghệ, cầm dây cương rất đặc thế, lui tới tả hữu đều có phép tắc, xứng đáng nhận bổng lộc của vua. Nếu dùng đội quân này xông trận thì chắc chắn bảo vệ được sinh mạng, mà không bị mất ngựa nữa”.

Khi họ xem quân xa, nếu thấy thiếu khả năng thì liền chê bai: “Các người dạy lính lái xe như leo lên giường, thật uổng phí lương thực của vua. Nếu dùng đội quân này xông trận thì chắc chắn sẽ bỏ mạng mà còn làm mất xe của vua nữa”. Nếu họ thấy lái xe thiện nghệ thì ca ngợi: “Tài xế cầm lái lui tới điều luyện quay qua phải trái đều rất có phép tắc, xứng đáng nhận bổng lộc của vua. Nếu dùng đội quân này xông trận thì chắc chắn giữ được tính mạng mà xe cũng không bị mất”.

Khi họ xem bộ binh nếu thấy không biết bắn thì liền chê bai: “Các người dạy lính cầm cung giống như vuốt lông, thật là uổng phí ăn lộc của vua. Nếu dùng đội quân này xông trận thì chắc chắn mất mạng, mà còn mất cung tên của vua nữa”. Nếu họ thấy bắn thiện nghệ thì bèn ca ngợi: “Thật là ngay ngắn chính xác đúng là những tay thiện xạ, xứng đáng ăn lộc của vua. Nếu dùng đội quân này xông trận thì chắc chắn bảo toàn được tính mạng, mà không bị mất cung tên”.

Khi họ xem đội quân đao thuấn, nếu thấy không có khả năng, liền chê bai: “Các người dạy người ta cầm thuấn giống như cầm đao bằng vải. Nếu dùng đội quân này xông trận chắc chắn bị bỏ mạng, mà còn mất đao trượng của quan nữa”. Nếu thấy thiện nghệ liền ca ngợi: “Dùng đao thuấn thiện nghệ rất khéo léo và có phép tắc. Nếu dùng đội quân này xông trận chắc chắn bảo toàn tính mạng mà đao trượng của vua cũng không bị mất”.

Họ chê bai, khen ngợi bốn binh chủng như vậy đó. Những kẻ bị chê bai ai nấy đều giận dữ, nói: “Không những ông Di ni dòng dõi Sát-lợi là kẻ thù của chúng ta, mà nay kẻ Sa-môn này cũng là tên giặc, chuyên hủy nhục chúng ta, hãy cùng nhau giết hấn cho rồi”. Thế rồi, quân lính được ca ngợi bèn nói với quân lính bị chê bai: “Các Sa-môn này đều là dòng dõi vua chúa hoặc là dòng dõi đại thần, hoặc là dòng dõi Sát-lợi, họ vốn đã luyện tập binh pháp, thông hiểu chiến trận. Như lời họ nói, lẽ ra các anh nên học tập, trái lại, các anh còn đâm ra oán hận thật là ngu si hết chỗ nói”. Khi ấy, những kẻ bị chê bai nghe như

thế đều cảm thấy rất hổ thẹn.

Tôn giả A-nan nghe được sự việc ấy bèn suy nghĩ: “Nay ta nên đi, nếu ở đây lâu, e sinh tai họa”, liền trở về lại Tinh xá. Phật biết nhưng vẫn hỏi A-nan:

- Ông đã thuyết pháp cho người đi chinh chiến là Đạt-đa rồi chăng?

A-nan liền đem sự việc trên bạch lên Thế Tôn. Phật liền bảo gọi nhóm sáu Tỳ-kheo đến. Khi họ đến rồi, Phật hỏi:

- Các ông có việc đó thật chăng?

- Có thật như vậy, bạch Thế Tôn.

- Đó là việc xấu, phi pháp, phi luật, trái lời Ta dạy; không thể dùng việc đó để nuôi lớn pháp thiện được. Từ nay về sau, khi có nhân duyên thì Ta mới cho phép vào trong quân trại ba đêm.

Thế rồi, Phật truyền lệnh cho các Tỳ-kheo đang sống tại thành Xá-vệ phải tập họp lại tất cả, vì mười lợi ích mà chế giới cho các Tỳ-kheo, dù ai nghe rồi cũng phải nghe lại:

Nếu Tỳ-kheo có nhân duyên được vào trong quân ngũ ba đêm, nếu quá (ba đêm) thì phạm Ba-dạ-đê.

Giải Thích:

Tỳ-kheo: Như trên đã nói.

Nhân duyên: Hoặc việc của Tăng, việc của tháp, việc của riêng mình.

Quân: Như trên đã nói.

Ba đêm: Tối đa là ba đêm, nếu quá thì phạm Ba-dạ-đề.

Ba-dạ-đề: Như trên đã nói.

Nếu Tỳ-kheo đêm thứ nhất ngủ tại bộ binh, đêm thứ hai tại tượng binh, đêm thứ ba tại mã binh, đêm thứ tư tại xa binh thì phạm Ba-dạ-đề.

Nếu đêm thứ nhất ngủ tại tượng binh, đêm thứ hai tại mã binh, đêm thứ ba tại xa binh, đêm thứ tư tại bộ binh thì phạm Ba-dạ-đề.

Nếu đêm thứ nhất ngủ tại mã binh, đêm thứ hai tại xa binh, đêm thứ ba tại cung binh, đêm thứ tư tại sáo (dáo dài) binh thì phạm Ba-dạ-đề.

Nếu đêm thứ nhất ngủ tại xa binh, đêm thứ hai tại cung binh, đêm thứ ba tại mâu binh, đêm thứ tư tại đao binh thì phạm Ba-dạ-đề.

Nếu đêm thứ nhất ngủ tại cung binh, đêm thứ hai tại sáo binh, đêm thứ ba tại đao binh, đêm thứ tư tại ngoại la binh (lính canh phòng) thì phạm Ba-dạ-đề.

Nếu đêm thứ nhất ngủ tại mâu binh, đêm thứ hai tại đao binh, đêm thứ ba tại ngoại la binh, đêm thứ tư rời khỏi chỗ có thể nghe thấy được thì không có tội.

Nếu vì tháp, vì Tăng lo giải quyết công việc chưa xong thì nên rời quân đội một đêm rồi được ngủ trở lại. Nếu thành ấp xa không thể đến được thì nên rời khỏi chỗ quân có thể thấy nghe mà ngủ, khi ngủ nên nói với quân ngoại la: “Ban đêm tôi muốn ngủ tại chỗ này, chớ tưởng là người khác”.

Nếu quân lính đến đóng trong chùa thì không nên bỏ đi, dù nhiều đêm cũng không có tội. Thế nên nói (như trên)

